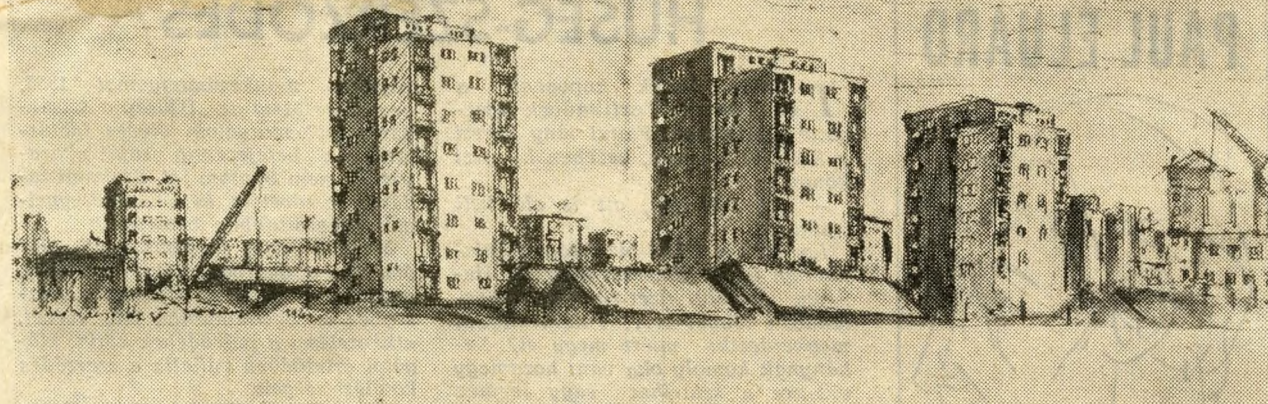

1962 OKT. 24

244

VALÉRIA-TELEPI ÉPÍTŐK

Óriási zsiráfként nyúlik magasba a daru, mintha le akarná legelni a felhőket. Alaposan megizadunk, amíg felkapaszkodunk a tetjére. Fárasztó annak, aki nem szokta. De *Ill Géza*, a darus — aki négy éve dolgozik ebben a szédítő magasságban — úgy lépked felfelé a keskeny vaslétrán, mintha az aszfalton sétálna.

A látvány csodálatos. Alattunk egy ismeretlen város — az új Valéria. Négy-, hat-, nyolcemeletes paloták. Az utcákon emberek tarka forgataga. A selymek, nylonok tükrében meg-megcsillan a napfény. A parkban népes padok, — nyugdíjas öregek. A játszótérekre száll a hinta, repül a labda.

Nézzük, csodáljuk ezt a Valéria-telepi új világot, és önkénytelenül is a másakra, a régire gondolunk: Budapest szegyenére, az éhség poklára, melyet József Attila is megénekelt.

Egy rajt, egy maroknyi csapatot keresünk, akit mint „nehéz úteget” tartanak nyilván az építés-parancsnokságon. *Kaba-csoport*. Tizenöt ember, tizenöt „közlegény”. Egy szocialista brigád.

— *Mióta dolgoznak együtt?*

— *Körülbelül három éve.*

— *Hány házat szereltek már össze?*

— *Harmincnégyet.*

Igen, „szereltek” — így kérdezzük, mert ők is így mondják. Hiszen a régi falrakásnak itt már nyoma sincsen. Valamikor ők is kőművesek, állványozók, segéd munkások voltak, de az idő, a modern technika kiűtötte kezükből a régi kézi szerszámot. Ma már valamennyien mesterek — a legmodernebb, legkorszerűbb építkezési forma mesterei.

Kohósallakkal, előre gyártott elemekkel dolgoznak. Három-négy darabból áll egy fal. Ugyanennyi egy szobafödém. Egy darab az ajtókeret. Két emelet közé egyszerre, egy tömbbe emelik be a lépcsőt. Éjjel-

nappal folyik a munka. Ötösével váltják egymást. Tizennégy nap alatt szerelnek össze egy négyemeletes házat, melyben hatvan család lel kényelmes otthonra.

Különös társaság — ahogy már említettük — valóban valamennyien „közlegények”. Nincs közöttük pallér, művezető, technikus vagy mérnök. Csak csoportvezető, de az is ugyanúgy dolgozik, mint a többi.

(Mohácsi Regős Ferenc rajza)

Érdekes, hogy senki sem ösztönzi őket, mégis mindig sietnek.

— *Miért? Hogy több legyen a pénz?*

— *Azért is.*

— *És még miért?*

— *A tizennégy napért. El kell készülnünk. Vállaltuk.*

Egyszerű vállalat, de ilyen egyszerű az életük is. Munkásszálláson laknak, Esténként kártyáznak, sakkoznak, rádiót hallgatnak, vagy televíziót néznek. Sokat járnak mozi-

ba — színházba alig. Szeretnek sétálni az utcán, be-betérnek egy kerti helyiségbe, kiskocsnába, megisznak egy korsó sört, táncolni is, de sohasem mulatnak. Meglepően komolyak. Aki még nem nős közöttük, annak menyasszonya van. Az egész brigádban nincs egy könnyelmű, vagány vagy szélhámos.

— *Mi ennek az oka?*

— *Itt nem lehet egyedül okos senki — mondják.*

— *Nem is volt ilyen?*

— *De volt. Csak az, vagy megszokott, vagy megszökött.*

— *Közösen dolgozunk, egyformán gondolkodunk.*

Nem valami szellemi uniformizálás ez, csak egyszerű fegyelem. A brigádon belül mindenkinek meg van a pontos beosztása, pontos munkaköre. Ha egy hanyag ember akad, annak az egész csoport kárát látja. Ezért ilyen szigorúak a brigádtagok. Ezek már az új közös erkölcsi törvényei, amelyek itt a kemény és testvéri összefogást kívánó közös munkában előbb születnek meg, mint másutt. Mint ahogy előbb születik a gondolkodásában, cselekedetében szocialista ember is. A hivatalban még sokszor dúl a pozícióharc, az ellenségeskedés, de itt már szoros a kézfogás. A közösségbe szorult élet új embert követel — új, szigorúbb erkölcsöket — igazabb barátságot és igazabb munkát.

Csak így, egészen közelről nézve látszik, hogy milyen érdekes ez az új Valéria-telepi világ. Aki villamoson vagy autóbuszon elrobog az építkezés mellett, talán nem is sejti, hogy az új házakkal együtt új ember is születik a régi koldustelepen.

A sötét nyomortanyák lakói fel-emelik fejüket és új otthonuk széles ablakain át először tekintenek bele igazán a napfénybe. Az építők: az ország minden részéből összeverődött parasztok, cigányok, volt kereskedők, kisiparosok és egyéb nációk, lassan valódi munkásokká nőnek. A munkások legjobbjai pedig már kitűzték a szocialista zászlót és legyőzik saját magukat, hogy újjászüljenek.